

ارائه مدلی جهت پیش بینی کمرویی از طریق ناگویی خلقی، احساس تنهایی و هویت اجتماعی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم through Alexithymia, feeling of loneliness Providing model for prediction of shyness and social identity in student high school girls

Nahid Ramak
 Bandargaz University

Dr. Alireza Homayoni
 Bandargaz University

Dr. Mohsen Talebzadeh
 Shahid Beheshti University

Alireza Sangani *
 Islamic Azad University of Ahvaz

ناهید رامک

کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد بندرگز

دکتر علیرضا همایونی

گروه روانشناسی، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی

دکتر محسن طالب زاده

دانشیار روانشناسی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه شهید بهشتی

علیرضا سنگانی نویسنده مسئول

دانشجوی دکتری روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه آزاد اسلامی اهواز

چکیده

پژوهش حاضر به ارائه مدلی جهت پیش بینی کمرویی از طریق ناگویی خلقی، احساس تنهایی و هویت اجتماعی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم پرداخته است. روش پژوهش مدل یابی معادلات ساختاری و جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر متوسطه دوم پایه دوم شهر گرگان مشتمل بر ۲۴۰۰ در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ بوده است. نمونه ی مورد بررسی ۳۳۱ دانش آموز به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از مقیاس ناگویی خلقی تورنتو، مقیاس احساس تنهایی راسل، پرسشنامه هویت اجتماعی صفاری نیا، و مقیاس کمرویی چیک-بریگز استفاده گردید. نتایج پژوهش نشان داد که ناگویی خلقی، هویت اجتماعی و احساس تنهایی به ترتیب $0/11$ ، $-0/19$ و $0/12$ اثر مستقیم بر کمرویی دارا بودند و برازش مدل تایید گردید و به طور کلی سه متغیر برون زا توان پیش بینی $0/24$ از متغیر کمرویی را دارا بودند. با توجه به اثر بدست آمده می توان نتیجه گرفت که دانش آموزان کمرو تجاری در ناگویی خلقی و احساس تنهایی در این اختلال دارا می باشند و کسب هویت اجتماعی متناسب می تواند کاهنده ی موثری جهت بهبود تعاملات اجتماعی گردد.

Abstract

The aim of this study was to providing model for prediction of shyness through Alexithymia, feeling of loneliness and social identity in student high school girls and research metod was structural equation modeling (SEM). Participants in this study were 2400 high school girls in Gorgan. Required information was extracted by Toronto alexithymia scale TAS-20, Russell Loneliness Scale (UCLA), Saffarinia 's social identity questionnaire and shyness revised chick-Briggs scale. The results showed that Alexithymia (0.11), feeling of loneliness (0.12) and social identity (-0.19) have a direct impact on shyness. In general, the model was approved and variables can predict 0.24 of shyness. With respect to the effect, it can be concluded that the students have experience in Alexithymia and feelings of loneliness in this disorder and the acquisition of a social identity can be effective in social interactions.

Keywords: alexithymia, loneliness, social identity, shyness, students.

کلمات کلیدی: ناگویی خلقی، احساس تنهایی، هویت اجتماعی، کمرویی، دانش آموزان.

پذیرش: اردیبهشت ۹۷

دریافت: شهریور ۹۶

نوع مقاله: پژوهشی

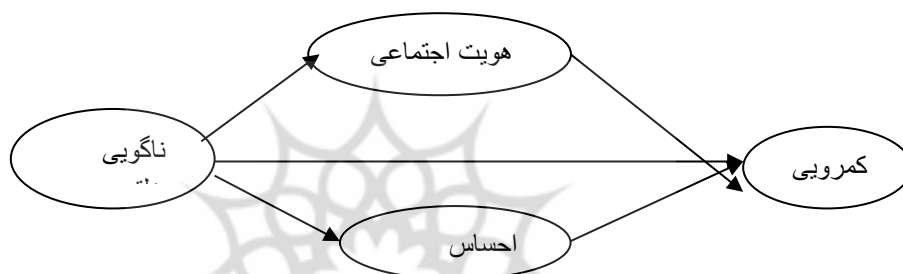
مقدمه

در جامعه کنونی ایران کمرویی و پائین بودن عزت نفس یکی از مشکلاتی است که بسیاری از افراد به ویژه نوجوانان و جوانان دچار آن هستند (نوروزی پرشکوه و همکاران، ۱۳۹۵)، که از نظر علت شناسی و هم از لحاظ تظاهرات بالینی افراد مبتلا به کمرویی نشخوار فکری

زیادی در تعاملات اجتماعی دارا می باشند (آهو، ۱، ۲۰۱۰؛ ژایو و همکاران، ۲، ۲۰۱۸). به طور کلی کمروبی یک توجه افراطی به خود، اشتغال ذهنی افکار، احساسات و واکنش های فیزیکی است (مارینو و همکاران، ۳، ۲۰۱۶)، که می تواند حداقل شامل یک ناراحتی اجتماعی ضعیف تا یک ترس اجتماعی بازدارنده و شدید باشد (آریو و هواردو، ۴، ۲۰۱۱). در طی تحقیقات طولی چیک و باس، ۵، (۱۹۸۱) دریافتند که کمروبی با مردم آمیزی پائین یکسان است، در حالی که مردم آمیزی با دیگران به صورت یک برتری در مقابل تنهایی است (هویکو، استوول، جونز، آنمنتو و چیک، ۶، ۲۰۰۵). همچنین ویژگی های شخصیتی افراد کمرو در دو مقوله کمروبی روان از رده وار ۷ و کمروبی درون نگر، ۸، می تواند در نظر گرفته شود (آیزنک، ۹، ۱۹۸۵)، در حالی که کمروبان روان از رده در تعامل های اجتماعی دچار خود توجهی ۱۰، احساس ناایمنی و اضطراب می شوند (هان، سیمون و سیمون، ۱۱، ۲۰۱۶). کمروبان درون نگر بیشتر میل به تنهایی دارند (شیومی، ماتسوشیما و کوهلمن، ۱۲، ۲۰۰۰)، که بر این اساس یکی از مباحث مطرح شده در حوزه کمروبی، احساس تنهایی ناشی از طردهای اجتماعی و حذف محیط حامی به سبب انتخاب و ادامه این رفتارهای مخاطره آمیز می باشد (روکچ، ۱۳، ۲۰۱۲). احساس تنهایی برداشت ذهنی فرد از کمبود یا فقدان روابط رضایت بخش اجتماعی می باشد (لوری، ۱۴، ۲۰۱۲) و که در پاسخ به نارسایی های کمی یا کیفی در روابط اجتماعی ظاهر می شود (شینکا و همکاران، ۱۵، ۲۰۱۳). مطالعات لکورس و همکاران، ۱۶، (۲۰۱۶)؛ هندرسون، گیلبرت و زیمباردو، ۱۷، (۲۰۱۴) نشان دادند که تعاملات اجتماعی علاوه بر تاثیرات عمده بر رشد افراد، به نظر می رسد سبب ارتقا سایر جنبه های زندگی در ابعاد متفاوت از جمله مباحث خلقی - هیجانی می گردد (بشرپور، علمردانی و شاه محمد زاده، ۱۳۹۳)، که افراد کمرو نیز با سبب نقص در این تعاملات تجربه ابراز خلقی کمتری را تجربه خواهند نمود (لزوملو و اسن، ۱۸، ۲۰۱۷) این افراد، تهییج های بدنی بهنجار را بزرگ کرده، نشانه های بدنی انگیزندگی هیجانی را بد تفسیر می کنند (پیکاردی، تونی، کاروپ، ۱۹، ۲۰۰۹). هر چند ناگویی خلقی اولین بار به عنوان یک نوع کمبود در پردازش شناختی و نظم دهی حالات عاطفی در ارتباط با بیماران روان تنی مطرح شده، اما امروزه به عنوان یک صفت شخصیتی بهنجار در میان تمامی افراد جامعه توزیع شده است (توربرگ، یانگ، سالیوان و لایورس، ۲۰، ۲۰۰۹). زمانی که سیستم ناگویی خلقی معیوب باشد، اغلب اوقات افراد گرفتار هیجانات و احساساتی اند که گریزی از آن برای خود نمی یابند (بانر، ۲۱، ۲۰۰۹). که در همین راستا برخی یافته ها همانند هندرسون، گیلبرت و زیمباردو، ۲۲، (۲۰۱۴)؛ ویکس، اوی و کوپلان، ۲۳، (۲۰۱۶) اشاره دارند که بین کمروبی با هویت کسب شده در افراد می تواند روابطی وجود داشته باشد و به نظر می رسد مسایل با اهمیت در ابراز هیجانات و تعامل اجتماعی برخوردار و کسب هویت مناسب می باشد (جینکینز، ۲۴، ۲۰۰۸). ساختار ارتباطی افراد می تواند موجب پیدایش انواع هویت اجتماعی در افراد شده و به خوبی قابل

-
- 1 Aho
 - 2 Zhao and et al
 - 3 Marino and et al
 - 4 Arroyo, Harwood
 - 5 cheek & Buss
 - 6 Hopko, Stowell, Jones, Armento, & Cheek
 - 7 Nerutic shyness
 - 8 Introverted shyness
 - 9 Aysinge
 - 10 Self-attention
 - 11 Hahn, Simons, & Simons
 - 12 Shiomi, Matsushima, Kuhhhhlman
 - 13 Rokach
 - 14 Løhre
 - 15 Schinka
 - 16 Lecours and et al
 - 17 Henderson, Gilbert, & Zimbardo
 - 18 Luzumlu, & Esen
 - 19 Picardi, Toni & Carropo
 - 20 Thorberg, Young, Sullivan, Lyvers
 - 21 Banner
 - 22 Henderson, Gilbert, & Zimbardo
 - 23 Weeks, Ooi, & Coplan
 - 24 Jenkins

تشخیص باشد؛ تنوع هویت ها، فرآورده های اجتماعی هستند که عناصری نسبتاً ثابت و پایدار دارند (روشن قیاس، یوسف پور، اندرواژ و خلیلی، ۱۳۹۵). یادگیری درباره خود یکی از چالش های زندگی به شمار می رود و در نتیجه کشف برخی از ویژگی هایی که فرد وجود آن را در خود می پسندد و یا نمی پسندد (ساتون و داگلاس، ۲۰۱۲). کمرویی به عنوان یک پدیده اجتماعی پویا در تمامی جوامع با توجه به آمیختگی بسیار با دیگر سازه های روانشناختی همانند عزت نفس و رشد اجتماعی (تان و همکاران، ۲۰۱۶) می تواند تاثیرات بسیاری در حیطه ی های متفاوت زندگی افراد مبتلا ایجاد نماید و همچنین برخی پژوهش ها نشان داده اند که این مشکل می تواند سبب فویبای اجتماعی و اضطراب اجتماعی منشره (آریو و هوارد، ۲۰۱۱) گردد (شیومی، ماتسوشیما و کوهلمن، ۲۰۰۰). از آن جا که دانش آموزان به دلیل عوامل فشارزای خاص همانند تغییرات بلوغی و کسب استقلال در این دوره در معرض مخاطرات روان شناختی بیشتری قرار دارند، احتمال آسیب پذیری بیشتری را تجربه می نمایند دارد، ولی به نظر می رسد که با توجه به تفاوت های فردی در ناگویی خلقی، هویت اجتماعی و تعاملات اجتماعی، تجربه این علائم در آن ها متفاوت باشد. با توجه به اهمیت این امر، پژوهش حاضر با هدف، ارائه مدل جهت پیش بینی کمرویی از طریق ناگویی خلقی، احساس تنهایی و هویت اجتماعی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم بود. تدوین مدل شامل به کار بردن کلیه نظریه های مرتبط، پژوهش ها و اطلاعات در دسترس در مدل نظری است.

مدل مفهومی فرضی (پیشنهادی) پژوهش با توجه به مطالعات چیک و باس (۱۹۸۱)؛ هندرسون، گیلبرت و زیمباردو (۲۰۱۴)؛ لکوس و همکاران، (۲۰۱۶)؛ ژایو، تان، گایو و وانگ (۲۰۱۷).

روش

روش پژوهش مدل یابی معادلات ساختاری (SEM۴) بود و این رویکرد به تخمین ضرایب مسیرها، بارهای عاملی با استفاده از به حداقل رساندن تفاوت بین ماتریس کواریانس مبتنی بر نمونه و ماتریس کواریانس مبتنی بر مدل می پردازد و شامل تمامی دانش آموزان دختر متوسطه دوم پایه دوم شهر گرگان مشتمل بر ۲۴۰۰ در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ بوده است و تعداد ۳۳۱ دانش آموز توسط فرمول کوکران به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش انتخاب نمونه تصادفی، از نوع خوشه ای چند مرحله ای بود، بدین گونه که ابتدا از سه منطقه شهر گرگان ۲ منطقه به صورت تصادفی ساده انتخاب و سپس از بین تمامی مدارس دو منطقه، به صورت تصادفی ساده ۴ مدرسه دخترانه انتخاب شدند و در انتها به صورت تصادفی خوشه ای ۱۲ کلاس (هر گروه شامل ۳۰ نفر می باشد) که در مجموع ۳۶۰ نمونه با توجه برخی ریزش ها و خطاهای نمونه گیری انتخاب شدند. داده ها با استفاده از نرم افزار spss20 و lisrel8.54 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار پژوهش

مقیاس ناگویی خلقی تورنتو TAS-20۵. این مقیاس توسط تیلور در سال (۱۹۸۶) ساخته شده است. نسخه تجدید نظر شده توسط باگی، پارکر و تیلور (۱۹۹۴) مقیاس ناگویی خلقی تورنتو ۲۰ سوالی بود، که پیشرفتی برای سازندگان اولیه تست به نظر می رسید. در

- 1 Sutton & Douglas
- 2 Tan and et al
- 3 Cheek & Buss
- 4 structural equation modeling
- 5 Twenty Item Alexithymia Scale
- 6 Taylor
- 7 Bagbay, Parker & Taylor

این مقیاس، سازه ناگویی خلقی توسط سه زیر مقیاس دشواری در تشخیص احساسات، دشواری توصیف احساسات و تفکر با جهت گیری خارجی، ارزیابی می شود. خرده مقیاس اول شامل ۷ ماده می باشد (۱-۳-۶-۷-۹-۱۳-۱۴) که توانایی آزمودنی در شناسایی احساسات و تمایز میان احساسات با حس های بدنی را ارزیابی می کند. زیرمقیاس دوم ۵ ماده دارد (۲-۴-۱۱-۱۲-۱۷) که توانایی شخص در بیان احساسات و این که آیا قادر است احساسات خودش را در قالب لغات بیان کند یا خیر را می سنجد. خرده مقیاس سوم ۸ ماده دارد (۲۰-۵-۸-۱۰-۱۵-۱۶-۱۸-۱۹) و میزان درون نگری و عمیق شدن فرد در احساسات درونی خود و دیگران را بررسی می کند. شیوه نمره گذاری آزمون بر اساس مقیاس لیکرت (۱ = کاملاً مخالف تا ۵ = کاملاً موافق) است. تنها سوالات ۴، ۱۰، ۱۸ و ۱۹ به صورت معکوس نمره گذاری می شود. حداقل نمره آزمودنی در این پرسشنامه ۲۰ و حداکثر آن ۱۰۰ می باشد. افشاری (۱۳۸۷) در یک نمونه ۸۰ نفری از دانشجویان پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه کرده است و برای کل مقیاس ۰/۷۵، برای دشواری در تشخیص احساسات ۰/۷۲، دشواری در توصیف احساسات ۰/۷۲ و تفکر با جهت گیری خارجی ۰/۵۳ بدست آمد. نتایج نشان داد که بین نمره آزمودنی ها در این مقیاس با هوش هیجانی ($r = -0.47, p < 0.001$) رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین در پژوهش حاضر پایایی به دو روش آلفای کرونباخ و تصنیف برای کل مقیاس ۰/۷۶ و ۰/۷۷، برای دشواری در تشخیص احساسات ۰/۷۳ و ۰/۷۲، دشواری در توصیف احساسات ۰/۷۷ و ۰/۷۸ و برای تفکر با جهت گیری خارجی ۰/۶۹ و ۰/۷۱ بدست آمده است.

مقیاس احساس تنهایی راسل UCLA. این پرسشنامه توسط راسل و کارولین (۱۹۸۰) ساخته شده است و ۲۰ سوالی می باشد و دارای یک نمره ی کلی است و در این پرسشنامه هرگز امتیاز (۱)، به ندرت امتیاز (۲)، گاهی امتیاز (۳) و همیشه امتیاز (۴) دارد. ولی امتیاز سوالات ۲۰، ۱۹، ۱۶، ۱۵، ۱۰، ۹، ۶، ۵، برعکس است. دامنه نمره ها بین ۲۰ (حداقل) و ۸۰ (حداکثر) است. نمره بالاتر از میانگین بیانگر شدت بیشتر تنهایی است. پایایی این مقیاس به روش باز آزمایی توسط راسل، پیلاو و کوترونا (۱۹۸۰) ۰/۷۸ گزارش شده است و در نسخه جدید تجدید نظر شده ۰/۸۸ گزارش شده است. این مقیاس توسط داورپناه (۱۳۷۰) ترجمه و پس از اجرا روایی پیش بین و سازه در گویه ها تایید و پایایی با مقادیر ۰/۷۸ بدست آمد. همچنین در پژوهش حاضر پایایی به دو روش آلفای کرونباخ و روش تصنیف ۰/۶۶ و ۰/۷۱ بدست آمده است.

پرسشنامه هویت اجتماعی صفاری نیا. این پرسشنامه برگرفته از نظریات جنکینز (۲۰۰۸) توسط صفارینیا و روشن (۱۳۹۰) ساخته شده است (به نقل از صفارینیا، آقاییوسفی و مصطفائی، ۱۳۹۳)، مشتمل بر ۲۰ گویه می باشد که ۱۰ گویه آن نشان دهنده بعد فردی و ۱۰ گویه دیگر نشان دهنده بعد جمعی است. نمره گذاری پرسشنامه بصورت طیف لیکرت ۵ گزینه ای می باشد که از «کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم» امتیازات بین ۱ تا ۵ در نظر گرفته می شود. در پژوهش صفارینیا و روشن (۱۳۹۰) روایی پیش بین و ملاکی مورد تایید قرار گرفته است و پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل تا ۰/۷۲ و برای مولفه فردی ۰/۷۱ و برای مولفه جمعی ۰/۷۴ بدست آمده است. همچنین، نتایج پژوهش از نظر روایی صوری پرسشنامه و نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل از طریق چرخش واریماکس (PC) مؤلفه های اصلی مؤید وجود یک عامل دارای ارزش ویژه بزرگتر از یک تحت عنوان هویت اجتماعی بوده است. در پژوهش حاضر پایایی به دو روش آلفای کرونباخ و روش تصنیف برای بعد فردی برابر با ۰/۶۳ و ۰/۶۸ و برای مولفه جمعی ۰/۶۷ و ۰/۷۰ بدست آمده است، همچنین برای نمره ی کلی ۰/۶۶ و ۰/۶۹ بدست آمده است.

مقیاس بازبینی شده کمروبی چیک -بریگز RSS۴. مقیاس کمروبی توسط چیک -بریگز در سال (۱۹۹۰) ساخته شده است که از ۱۴ گویه و ۳ خرده مقیاس کمبود قاطعیت و نداشتن اعتماد به نفس (۴ سوال)، پریشانی و دوری گزینی اجتماعی (۷ سوال) و گستره کمروبی در ارتباط با افراد ناآشنا (۳ سوال) تشکیل شده است که به منظور سنجش میزان کمروبی بکار می رود. نمره گذاری پرسشنامه بصورت طیف لیکرت ۵ نقطه ای می باشد که برای گزینه های «کاملاً مخالفم»، «مخالفم»، «نظری ندارم»، «موافقم» و «کاملاً موافقم» به ترتیب امتیازات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ در نظر گرفته می شود. در پژوهش رجبی و عباسی (۱۳۸۹)، دامنه ضرایب همبستگی هر یک از ماده های مقیاس کمروبی با نمره کل مقیاس، به جز برای ماده ۱۲؛ از ۰/۱۰ تا ۰/۶۰ متغیر و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود. این یافته نشان می دهد که ماده های مقیاس از همبستگی درونی مناسبی برخوردار هستند و یک سازه را بیان می کنند. همچنین ضرایب روایی افتراقی بین

1 University of California, Los Angeles (Loneliness Scale)

2 Russell, Peplau & Cutrona

3 Jenkins

4 Rosenberg Self-esteem Scale

مقیاس کمروبی و عزت نفس روزنبرگ در کل نمونه در سطح آماری ۰/۰۲ معنادار بود. در پژوهش حاضر پایایی به دو روش آلفای کرونباخ و روش تصنیف به ترتیب برابر با ۰/۷۸ و ۰/۸۲ بدست آمده است. یافته ها

جدول ۱: ماتریس همبستگی به همراه شاخص های توصیفی خرده آزمون متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
تفکر با جهت گیری	۲۲/۶۳	۵/۱۰	-							
دشواری توصیف احساسات	۱۸/۳۷	۳/۸۸	۰/۷۷**	-						
دشواری در تشخیص احساسات	۱۶/۲۸	۴/۴۸	۰/۷۵**	۰/۸۱**	-					
هویت اجتماعی فردی	۳۰/۷۷	۵/۳۷	۰/۲۱**	-۰/۴۲**	-۰/۳۲**	-				
هویت اجتماعی جمعی	۲۹/۳۶	۵/۴۷	۰/۳۴**	-۰/۴۸**	-۰/۳۸**	۰/۷۹**	-			
پربشانی و دوری گزینی اجتماعی	۱۴/۰۲	۳/۲۸	۰/۴۶**	۰/۲۱**	۰/۳۸**	-۰/۳۴**	۰/۲۸**	-		
کمبود قاطعیت و نداشتن اعتماد به نفس	۹/۳	۱/۴۴	۰/۲۸**	۰/۵۰**	۰/۳۹**	-۰/۴۲**	۰/۴۴**	۰/۷۱**	-	
گستره کمروبی در ارتباط با افراد ناآشنا	۵/۸	۱/۸۰	۰/۳۸**	۰/۴۷**	۰/۴۵**	۰/۳۹**	۰/۲۸**	۰/۳۸**	۰/۳۸**	-
احساس تنهایی	۳۰/۸۹	۴/۸۰	۰/۳۷**	۰/۲۱**	۰/۲۵**	۰/۴۸**	۰/۴۶**	۰/۳۸**	۰/۳۸**	۰/۳۴**

**در سطح ۰/۰۵ معنی داری است. *در سطح ۰/۰۱ معنی داری است.

نتایج مندرج در جدول ۱: همبستگی مثبت معناداری بین خرده مقیاس های ناگویی خلقی و احساس تنهایی با کمروبی را در آزمودنی ها نشان می دهد و همچنین بین هویت اجتماعی با کمروبی روابط منفی معناداری در سطح ۰/۰۱ وجود دارند. پس از بررسی روابط بدست آمده، پیش فرض های آماری پژوهش از جمله، کشیدگی و چولگی و نرمال بودن داده ها با بررسی آزمون جعبه ای و کلموگروف اسمیرونف مورد تایید واقع گردید. در ابتدا روایی تاییدی متغیرها با توجه به بررسی گویه ها (سوالات) در مدل اندازه گیری مورد تایید قرار گرفتند و سپس مدل ساختاری ترسیم گردید.

جدول ۲: شاخص های برازش حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها و متغیرها پس از سه مرحله تصحیح

نام آزمون	توضیحات	مقادیر قابل قبول	مقدار به دست آمده
χ^2/df	کای اسکوتر نسبی	<۳	۲/۶۹۹
RMSEA	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	<۰/۱	۰/۰۲۳
GFI	شاخص برازندگی تعدیل یافته	>۰/۹	۰/۹۴

ارائه مدلی جهت پیش بینی کمروبی از طریق ناگویی خلقی، احساس تنهایی و هویت اجتماعی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم
through Alexithymia, feeling of loneliness and social identity in Providing model for prediction of shyness

NFI	شاخص برازش نرم	> ۰/۹	۰/۹۲
CFI	شاخص برازش مقایسه ای	> ۰/۹	۰/۹۰
DF	۱۲۵		

با توجه به جدول فوق، مقدار RMSEA برابر با ۰/۰۲۳ می باشد لذا این مقدار کمتر از ۰/۱ است که نشان دهنده این است که میانگین مجذور خطاهای مدل مناسب است و مدل قابل قبول می باشد. همچنین مقدار کای دو به درجه آزادی (۲/۶۹۹) بین ۱ و ۳ می باشد و میزان شاخص CFI، GFI و NFI نیز بزرگتر از ۰/۹ می باشد که نشان می دهند مدل اندازه گیری متغیرهای پژوهش، مدلی مناسب است.

جدول ۳: برآورد اثر مستقیم متغیرهای برون زا بر متغیر درون زا در مدل

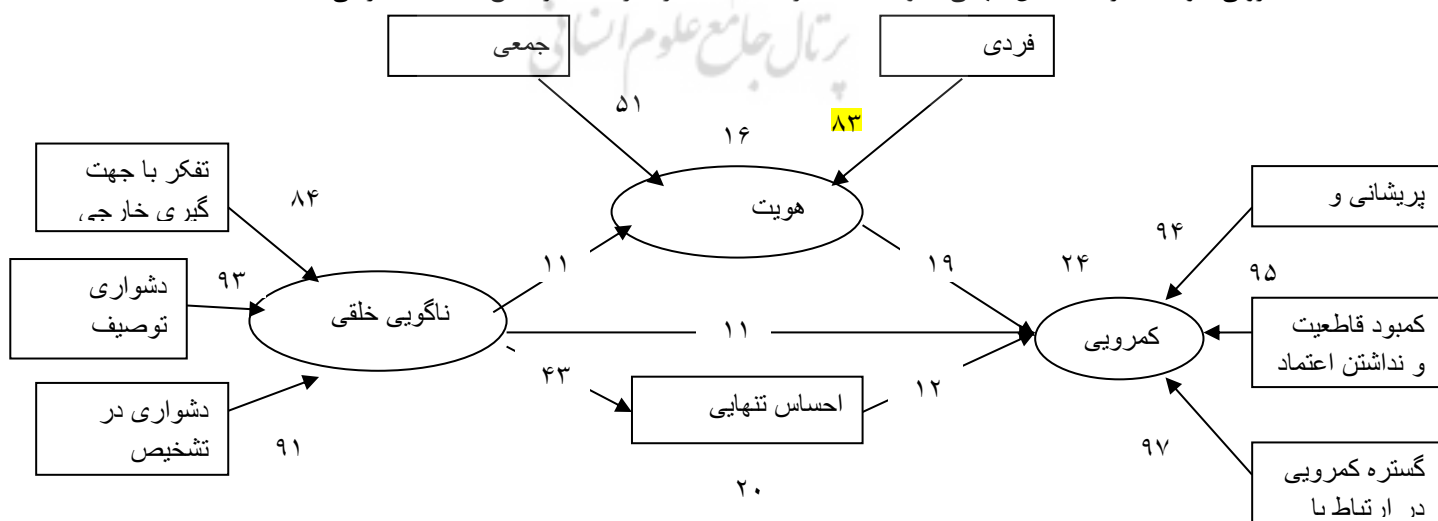
اثر مستقیم متغیرها	مقدار برآورد	(T-Value)	p	نتیجه آزمون
ناگویی خلقی --- کمروبی	۰/۱۱	۲/۲۰	۰/۰۲۱	قبول
هویت اجتماعی --- کمروبی	-۰/۱۹	-۲/۷۶	۰/۰۱۷	قبول
احساس تنهایی --- کمروبی	۰/۱۲	۲	۰/۰۴	قبول

با توجه به جدول، می توان گفت ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (ناگویی خلقی بر کمروبی) $\beta = ۰/۱۱$ ، ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (هویت اجتماعی بر کمروبی) $\beta = -۰/۱۹$ و ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (احساس تنهایی بر کمروبی) $\beta = ۰/۱۲$ می باشد که اثرات مستقیم با توجه به مقادیر t نشان می دهد سه متغیر اثر مستقیم معناداری در سطح ۰/۰۵ بر کمروبی دارا می باشند.

جدول ۴: برآورد اثر غیر مستقیم متغیرهای برون زا بر متغیر درون زا در مدل

اثر غیرمستقیم متغیرها	مقدار برآورد	(T-Value)	p	نتیجه آزمون
کمروبی ← هویت اجتماعی ← ناگویی خلقی	۰/۰۲۱	۲/۰۲	۰/۰۴۱	قبول
کمروبی ← احساس تنهایی ← ناگویی خلقی	۰/۰۵	۲/۲۲	۰/۰۳۶	قبول

نتایج جدول فوق نشان می دهد که دو مسیر غیر مستقیم ناگویی خلقی بر کمروبی با واسطه گری هویت اجتماعی و ناگویی خلقی بر کمروبی با واسطه گری احساس تنهایی با توجه به مقادیر بدست آمده از آماره ی t در سطح ۰/۰۵ معنادار می باشند.

نمودار ۱: مدل نهایی آزمون شده به همراه آماره های پیش بینی استاندارد شده

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش گویای آن است که ناگویی خلقی، احساس تنهایی، هویت اجتماعی در دانش‌آموزان دختر متوسطه دوم توان‌پیشی بینی کم‌رویی را دارا می‌باشند و با توجه به مدل نهایی پژوهش به طور کلی سه متغیر برون‌زا توان‌پیشی بینی متغیر کم‌رویی را دارا بودند، این نتایج با نتیجه پژوهش تقوی و همکاران (۱۳۹۱)، هنتیکا، هنکالامپی، لتونن و ویناماکا (۲۰۰۱)، ساتون و داگلاس (۲۰۱۲)، همسو می‌باشد. از نظر اجتماعی و کارکرد‌های بین‌فردی، افراد کم‌رو، تمایل به تأیید اجتماعی و اجتناب از تعارضات دارند و چنانچه عملکرد افراد، مختل یا از حمایت ناقصی برخوردار باشند، به احتمال زیاد روابط اجتماعی آشفته با ایجاد شکایت یا از بین بردن رفتار مراقبت از خود به طور مستقیم رفتار بیمارگونه را تحت تأثیر قرار می‌دهد (هنتیکا و همکاران، ۲۰۰۱). از جانبی دیگر یافته‌های این پژوهش تأیید‌کننده‌ی مطالعات چیک و باس (۱۹۸۱)؛ هندرسون، گیلبرت و زیمباردو (۲۰۱۴)؛ لکوس و همکاران (۲۰۱۶)؛ ژایو، تان، گایو و وانگ (۲۰۱۷) در جهت نقش ناگویی خلقی، احساس تنهایی و هویت اجتماعی در کم‌رویی می‌باشد. افراد با توانایی نسبی در درک عواطف و احساسات خود و دیگران و همچنین عدم توانایی کلامی در تنظیم و تعدیل این عواطف و احساسات به این معنی که فرد قادر به ارزیابی و بیان هیجانات خود به صورت کلامی نباشد سبب اختلال خاصی در کارکرد روانی فرد می‌شود (بیان و لیونگ، ۲۰۱۵) و این موارد می‌توانند مستقیماً سبب بروز رگه‌های کم‌رویی در فرد شود یا در واقع سبب توجه بیشتر فرد به خود و ترس ارتباط گرفتن با دیگران به دلیل مورد تمسخر قرار گرفتن، شود (مگانک، وانهوئل، انسلیجرس و دسمت، ۲۰۰۹). پژوهش‌های هامفرز، وود و پارکر (۲۰۰۹) نشان داد که ناگویی هیجانی پیش‌بینی‌کننده مشکلات بین‌فردی و تعاملات اجتماعی می‌باشد و افراد کم‌رو نگرشی بازدارنده در موقعیت‌های اجتماعی دارند و این بازدارندگی مانع از تعاملات اجتماعی می‌شوند که خود‌انزوا و تنهایی را به دنبال دارد، کم‌رو بودن افراد نیز دلیلی منطقی برای احساس تنهایی آن‌ها است، چرا که افرادی که این ویژگی را دارند خود را به نوعی خجالتی تصور می‌کنند و این امر احساس تنهایی آن‌ها را تشدید می‌کند (نجفی، صالحین و محمدی فر، ۱۳۹۵)، همچنین افراد کم‌رو به نوبه خود دارای حرمت خود‌پایین هستند (آن، چان و لی، ۲۰۱۸). بنابراین، پیش‌بینی می‌شد که کم‌رویی یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های قوی و دارای رابطه مثبت و معنادار با احساس تنهایی باشد. به دلیل این که هویت اجتماعی به رابطه میان خود و دیگران در بطن جامعه اشاره دارد که در پرتو تعامل افراد با یکدیگر، هویت اجتماعی شکل می‌گیرد و در گرو عضویت فرد در گروه می‌باشد. احساس تعلق، تجربیات و میراث مشترک، احساس تعهد افراد به اجتماع، برخورداری از آرمان‌ها و باورهای مشترک و مهمتر از همه هویت یابی و شناسایی به افراد هویت جمعی می‌بخشد و این عوامل می‌توانند تقویت‌کننده‌ی روابط بین‌فردی و همچنین ابراز وجود در این روابط باشد و اگر فرد در رسیدن به هویت اجتماعی مشکل پیدا کند (مارینو و همکاران، ۲۰۱۶). در برقراری روابط بین‌فردی نیز دچار مشکل خواهد شد، این امر می‌تواند سبب بروز کم‌رویی در افراد شود. پژوهش‌های هیسر و تورنر، بیدل و رابینسون بیل (۲۰۰۳) نشان دادند که افرادی که دچار کم‌رویی هستند، از انزوای اجتماعی و مشکلات هیجانی و رنج می‌برند. همچنین نوجوانانی که در سال‌های اولیه مدرسه کم‌رو باقی می‌مانند در معرض خطر مشکلات اضطرابی و کناره‌گیری اجتماعی و هویتی قرار دارند (لزوملو و اسن، ۲۰۱۷). از دیدگاه علوم شناختی، هیجان‌ها به عنوان دسته‌ای از طرح‌واره‌های مبتنی بر پردازش اطلاعات شناخته می‌شوند که شامل فرآیندها و تجسم‌های نمادین و غیر نمادین هستند کاهش ابراز هیجانات اساساً بیان‌گر نوعی فقدان یا بدتنظیمی هیجانات است (هان، سیمون و سیمون، ۲۰۱۶). به همین صورت آسیب در ظرفیت‌های پردازش هیجانی مبتنی بر نارسایی هیجانی ممکن است یک عامل خطر احتمالی برای انواع مشکلات سلامت روان باشند. با توجه به موارد گفته شده می‌توان دریافت که ابعاد ناگویی خلقی امکان ایجاد پردازش هیجانی اشتباه را به فرد می‌دهد و همین پردازش اشتباه با بدتنظیمی هیجانی می‌تواند در شکل‌گیری و پایه‌ریزی فردی هویت بخصوص هویت اجتماعی در پس‌زمینه‌ی دوری‌گزینی دچار مشکل شوند و همین امر سبب شود تا آنها دچار خود‌کم‌بینی شوند و به همین دلیل پیوسته نظر دیگران برایشان با اهمیت باشد. با توجه به آنکه هر پژوهشی دارای محدودیت می‌باشد، در این پژوهش می‌توان بیان نمود که با توجه به گستره‌ی مناطق روستایی در حومه شهر

- 1 Hintikka, Honkalampi, Lehtonen & Viinamaki
- 2 Sutton & Douglas
- 3 Bian, & Leung
- 4 Megank, Vanhuel, Inseljers & Desmet
- 5 Humphertz, Wood & Parker
- 6 Ang, Chan, & Lee
- 7 Heiser, Turner, Beidel & Roberson-Nay

گروگان نمونه صرفاً از ساکنین مناطق شهر دریافت شده بود و قابلیت تعمیم نتایج را صرفاً در این محدوده ی جغرافیایی خواهد داشت، همچنین از روش خود گزارشی، گروه نمونه غیربالیینی استفاده شد، همچنین پرسشنامه برای سنجش متغیرهای پژوهش استفاده شد، یکی از بزرگترین مشکلات این شیوه جمع‌آوری اطلاعات، کنترل تأثیر مطلوبیت اجتماعی نهفته است، نتایج این مطالعه آموزش مهارت‌های تنظیم هیجان و روش‌های کسب هویت اجتماعی را به عنوان یک روش مداخله با توجه به اثر بدست آمده بر متغیر کمروبی در کاهش علائم در دانش آموزان پیشنهاد می‌کند.

منابع

- افشاری، افروز (۱۳۸۷). بررسی صفات شخصیتی، سبک‌های دلبستگی، رویدادهای استرس زا و جنسیت به عنوان پیش بین‌های ناگویی خلقی در دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز. پایان نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- بشرپور، سجاد؛ علمردانی، سجاد؛ شاه محمد زاده، یحیی (۱۳۹۳). نقش تأثیر ناگویی خلقی و ابرازگری هیجانی در پیش‌بینی علایم جسمانی‌سازی در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان. ۱۳ (۱۰): ۹۶۱-۹۷۲.
- تقوی، ملیحه؛ نجفی، محمود؛ کیان ارثی، فرحناز؛ آقایان، شاهرخ (۱۳۹۲). مقایسه ی ناگویی خلقی، سبک‌های دفاعی و اضطراب صفت- حالت در بیماران مبتلا به اختلال اضطراب فراگیر، افسردگی اساسی و افراد عادی. فصلنامه روانشناسی بالینی. ۵ (۲): ۷۶-۶۷.
- داورپناه، فروزنده (۱۳۷۲). هنجاریابی نسخه تجدید نظر شده مقیاس احساس تنهایی UCLA برای دختران ۱۲ تا ۱۸ ساله در تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.
- رجبی غلامرضا، عباسی قدرت ا... (۱۳۸۹). ساختار عاملی (روایی سازه) نسخه فارسی مقیاس بازیبنی‌شده کمروبی در بین دانشجویان. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران. ۱۶ (۴): ۴۶۷-۴۵۶.
- روشن قیاس، عماد؛ یوسف پور، غلام؛ اندرواژ، سیده طیبیه؛ خلیلی، سلمان (۱۳۹۵). مطالعه رابطه سبک‌های دلبستگی و هویت با کمروبی در دانش‌آموزان پسر (مقطع متوسطه اول ناحیه ۲ ساری). ماهنامه پژوهش ملل، ۱، ۱۲، ۸۵-۹۶.
- صفارینیا، مجید؛ آقاییوسفی، علیرضا؛ مصطفائی، علی (۱۳۹۳). رابطه مؤلفه های سهل انگاری اجتماعی و هویت اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانشجویان، شناخت اجتماعی، ۳، ۶، ۱۲۳-۱۳۳.
- نادی نجف‌آبادی، فاطمه؛ نظری چگنی، اکرم؛ مهربانی‌زاده هنرمند، مهناز (۱۳۹۲). رابطه علی بین کمروبی و تنهایی با میانجیگری سبک‌های شوخ‌طبعی (خود ارزنده‌سازانه و پیوندجویانه) و عزت‌نفس در دانش‌آموزان دختر شهرستان نجف‌آباد. اندیشه های نوین تربیتی، ۹، ۲، ۱۳۱-۱۵۰.
- نجفی، محمود؛ صالحین، میرزاعلی؛ محمدی فر، محمد علی (۱۳۹۵). رابطه حرمت خود، سبک‌های شوخ طبعی و کمروبی با احساس تنهایی در دانش‌آموزان. اندیشه های نوین تربیتی، ۱۲، ۳، ۵۹-۷۷.
- نوروزی پرشکوه، نسترن؛ میرهادیان، لیلا؛ امامی سیگارودی، عبدالحسین؛ کاظم نژاد، لیلی؛ احسان، حسن؛ دوست، فاطمه (۱۳۹۵). احساس تنهایی و نوآسیب های اجتماعی در دانش آموزان دبیرستانی. مجله پرستاری و مامایی جامع نگر. ۲۶ (۴): ۱۰۸-۹۹.

- Ang, C. S., Chan, N. N., & Lee, C. S. (2018). Shyness, Loneliness Avoidance, and Internet Addiction: What are the Relationships?. *The Journal of psychology*, 152(1), 25-35.
- Arroyo, A., Harwood, J. (2011). Communication competence mediates the link between shyness and relational quality. *Personality and Individual Differences*. 50 (2), 264-267.
- Bagbay, R. M., Parker, J. D. A., & Taylor, G. J. (1994). Twenty Item Alexithymia Scale: Item selection and across validation of the factor structure. *Journal of Psychosomatic Research*, 38, 23-32
- Banner, A. B. (2009). The effects of spirituality on anxiety and depression among breast cancer patients: The moderating effects of alexithymia and mindfulness. Ph. D. Dissertation. The University of North Carolina, College of philosophy, 59-61.
- Bian, M., & Leung, L. (2015). Linking loneliness, shyness, smartphone addiction symptoms, and patterns of smartphone use to social capital. *Social Science Computer Review*, 33(1), 61-79.
- Cheek, J. M., & Busch, C. M. (1981). The influence of shyness on loneliness in a new situation. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 7, 572-577.
- Cheek, J. M., & Buss, A. H. (1981). Shyness and sociability. *Journal of Personality and Social Psychology*, 41, 330-339.
- Hahn, A. M., Simons, R. M., & Simons, J. S. (2016). Childhood maltreatment and sexual risk taking: the mediating role of alexithymia. *Archives of sexual behavior*, 45(1), 53-62.
- Heiser, N. A., Turner, S. M., Beidel, D. C., & Roberson-Nay, R. (2009). Differentiating social phobia from shyness. *Journal of anxiety disorders*, 23(4), 469-476.

- Henderson, L., Gilbert, P., & Zimbardo, P. (2014). Shyness, social anxiety, and social phobia. In *Social Anxiety* (Third Edition) (pp. 95-115).
- Hintikka, J., Honkalampi, K., Lehtonen, J., & Viinamaki, H. (2001). Are alexithymia and depression distinct or overlapping constructs?: A study in a general population. *Compr Psychiatry*, 42 (3), 234-9.
- Hopko, D. R., Stowell, J., Jones, W. H., Armento, M. E., & Cheek, J. M. (2005). Psychometric properties of the revised Cheek and Buss shyness scale. *Journal of Personality Assessment*, 84(2), 185-192.
- Humphertz, T. P., Wood, L. M., Parker, D. A. (2009). Alexithymia and satisfaction in intimate relationship. *Personality and Individual Differences*, 46:43-47.
- Jenkins, R. (2008). *Social identity*. London: Routledge.
- Lecours, S., Philippe, F. L., Boucher, M. È., Ahoundova, L., & Allard-Chapais, C. (2016). Negative self-evaluating emotions as mediator in the relationship between childhood emotional trauma and alexithymia in adulthood. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 64(5), 1027-1033.
- Li, C., Shi, X., & Dang, J. (2014). Online communication and subjective well-being in Chinese college students: The mediating role of shyness and social self-efficacy. *Computers in Human Behavior*, 34, 89-95.
- Løhre, A. (2012). The impact of loneliness on self-rated health symptoms among victimized school children. *Child Adolesc Psychiatry Ment Health.*, 6: 20-10.1186/1753-2000-6-20.
- Luzumlu, U., & Esen, B. K. (2017). An investigation of Turkish university students' strategies of coping with stress and their level of alexithymia. *Studies on Ethno-Medicine*, 11(1), 77-81.
- Marino, C., Vieno, A., Pastore, M., Albery, I. P., Frings, D., & Spada, M. M. (2016). Modeling the contribution of personality, social identity and social norms to problematic Facebook use in adolescents. *Addictive behaviors*, 63, 51-56.
- Megank, R., Vanhuel, S., Inseljers, R., Desmet, M. (2009)) Alexitimia and interpersonal problems: A study of natural language and interpersonal problems: A study of natural language use. *Personality and individual differences*. 47:990-995.
- Picardi, A., Toni, A., & Carrupo, E. (2009). Stability of alexithymia and its relationship with the big five factors, temperament, character, and attachment style. *Psychother Psychosom*; 74 (5): 371-8.
- Rokach, A. (2012). Loneliness updated: an introduction. *J Psychol.*, 146: 1-6. 10.1080/00223980.2012.629501.
- Russell, D., Peplau, L. A., & Cutrona, C. E. (1980). The Revised UCLA Loneliness Scale: Concurrent and discriminate validity evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, 472-480.
- Schinka KC, van Dulmen MH, Mata AD, Bossarte R, Swahn M. (2013). Psychosocial predictors and outcomes of loneliness trajectories from childhood to early adolescence. *J Adolesc.*, 36: 1251-1260. 10.1016/j.adolescence.2013.08.002.
- Shiomi, K., Matsushima, R., Kuhhlman, D. M. (2000). Shyness in self-disclosure mediated by social skills. *Journal of Psychological Report*. 86,333-338.
- Sutton, R. M., Douglas, K. M. (2012). Justice for all, or just for me? More evidence of the importance of the self – other distinction in just-world beliefs. *Personality and Individual Differences*; 8005, 29: 627-645.
- Tan, J., Ai, Y., Wen, X., Wu, Y., & Wang, W. (2016). Relationship between shyness and loneliness among Chinese adolescents: Social support as mediator. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 44(2), 201-208.
- Thorberg, F. A., Young, R. M., Sullivan, K. A., Lyvers, M. (2009). Alexithymia and alcohol use disorders: A critical review. *Addict Behav*, 34: 237-45.
- Zhao, J., Tan, M., Gao, L., & Wang, Y. (2017). Shyness and Loneliness: Contributions of Emotional Intelligence and Social Support. *Current Psychology*, 1-7.
- Weeks, M., Ooi, L. L., & Coplan, R. J. (2016). Cognitive biases and the link between shyness and social anxiety in early adolescence. *The Journal of Early Adolescence*, 36(8), 1095-1117.
- Zhao, J., Song, F., Chen, Q., Li, M., Wang, Y., & Kong, F. (2018). Linking shyness to loneliness in Chinese adolescents: The mediating role of core self-evaluation and social support. *Personality and Individual Differences*, 125, 140-144.

ارائه مدلی جهت پیش بینی کمروبی از طریق ناگویی خلقی، احساس تنهایی و هویت اجتماعی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم
through Alexithymia, feeling of loneliness and social identity in Providing model for prediction of shyness

شپوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی